

ZOMBOR és VIDÉKE

BACS-BODROGH MEGYEI POLITIKAI LAP.

Szerkesztőség:

Kossuth-utca 166 szám, Falcsone-féle ház.
Kiadóhivatal:
Oblát Károly könyvnyomdája, Kossuth Lajos-utca.

Felolós szerkesztő:

Dr. ALFÖLDY ÁRPAD.

Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 16 fillér.

Neptantóknak: Egész évre 8 kor., félévre 4 kor., Egy negyedév: 2 kor.
Kiadás: csütörtökön

A „Zombor és Vidéke” kiadó-hivatala tisztelettel kéri előfizetőit, hogy az előfizetések megújítása iránt az illető postahivataloknál annál is inkább mielőbb intézkedni sziveskedjenek, hogy a lap szétküldésében fönnakadás ne történjék.

Hegedűs kereskedelem-ügyi miniszter és a kisipar.

Az a leirat, melyet Hegedűs kereskedelemügyi miniszter a temesvári ipartestülethez intézett, országszerte a legnagyobb figyelmet kelti. Annak ugy szokatlan terjedelme, különös formája, mint a tárgy minden részletére való behatolása igazolja a nagy érdeklődést és a legnagyobb tisztelettel a becsléssel kell adóznunk a miniszternek, hogy volt bátorsága a dolgokat a maguk igazi alakjában megmutatni és egy nemzetgazdasági igazságot leplezetlenül ki-

mondani, tekintet nélkül arra, vajon kellemes-e hallani, vagy egyeseknek kellemetlenül hangzik-e a fütükbe.

A tárgy, melyről szó van, a következő: Temesvároitt államsegélylyel egy czipőgyári részvénytársaság alakult 1,200,000 kor. teljesen befizetett tőkével. Az új vállalat főleg a keleti kivittel részére szándékszik ugyan dolgozni, de magától értendő, hogy a belföldi fogyasztással szemben sem fog visszatartólag viselkedni. A gyár alapítása által a czipőszakmabeli iparűzők fenyegetve látták magukat és a temesvári ipartestület más ipartestületekkel egyetemben indítatva érezte magát, hogy a kereskedelemügyi miniszterhez előterjesztést intézzen, melyben azt panaszkolta föl, hogy az állami segélylyel alapított gyárak a kisipart fönkreleszik és hogy az állam részéről a kisipar érdekében alig történik valami.

Ily súlyos panaszt nem akart a kereskedelemügyi miniszter röviden elintézní, jöllehet igen közel volt a csábi-

tás, az egyszerűen azzal ütni el, hogy mindenütt, hol haladást vehetünk észre, tapasztalhatjuk azt is, hogy a nagyüzem kiszorítja a kisipart és hogy kárba vezett fáradság lenne, e fejlődési folyamatot feltartóztatni akarni. Arra is utalhatott volna a miniszter, hogy az állam lényegre igen sokat tett a kisipar teljesítőképességének emelése végett és hogy az iparosok jövőendő nemzedéke sokkal magasabb színvonalon áll, mert az állami intézmények által sokkal jobb általános és szakszerű előkészítést nyer, mint azelőtt történt. Ennek megismé- rése végett csak a legközelebbi, kezünk ügyébe eső tanouczmunka-kiállításra kell meglátogatnunk, vagy egy pillantást vetnünk az ipariskolákra. A miniszter azonban nem érte be ezzel, hanem bele- ment a kérdés minden részletébe, hogy először az ügy szükséges ismerete minden érdektel körbe behatoljon, és másrészt ez utóbbiak idejékorán megtehessek azokat az intézkedéseket, melyek lehetővé tehetik további életké- pességüket.

A „ZOMBOR és VIDÉKE” TARCZAJA.

Levél a jó Zomboriakról.

Irta: Dr. Knell István.

A Z. és V. eredeti tarczája.

Kedves Barátom!

Gyakori unszolásodra elhatároztam, hogy megírom neked: mily benyomást tett reám Zombor városa.

A vasúti indóházból bejövet, egy szép park öltik szemünkbe, ezután pedig egy kies fekvésű tócsa, mely mellé koresolyázó ház épült.

Baj csak az, hogy télen a víz elszárad s így mióta a koresolyázó egylet új pavillonja fenáll, még koresolyázni nem lehetett.

Van azonban Zombornak e helyett canálisa, bár kissé távol esik a várostól. A Ferencz-József-csatorna ez, melyet építéskor a város mellett akartak vezetni; a

paterfamilias gondossága városi tanács azonban szívén hordván nagyreményű uszkálni akaró esemétei sorsát, ezt meg nem engedte s így a canális a várostól 1/2 óra járásnyira épült. Hát Minotauros a csatorna, hogy minden évben bizonyos emberáldozatot követel?

De lesz ez még másképp is; ugyanis évek óta terveznek villanyos vasutat, mely a canális mellett fog elhaladni, vagy a mi még valószínűbb, hogy a pesti Mester-utcai iskolaépület módjára a várost a canálishoz tolják. A technikai tudományok legújabb vívmányainak felhasználásával a város eltolása néhány óra alatt megtörténhetik, úgy, hogy a jó Zomboriak egy szép napon a canális közvetlen közelében ébrednek föl majd. Ez természetesen föl- tételezi azt, hogy az illetők nonában szenv- vedjenek, mert különben hurcolkodáskor a bibliában megénekel utolsó itélet nap- ját vőlők elérkezettnek.

A város eltolása iránt legközelebb a kormányhoz memorandumot fogok benyujtani.

Van Zombornak két Casinója, ezekben üzik a pógárok és más urak a nemzeti csöndest. Egyikében tartja a dalárda a székhelyét, melynek zongoráját bátran küldhet nők kiérdemelt nyugalmába, mert ha véletlenül megérinted billentyűzetét, a fülben lévő Corti-féle szájak menten elszakadnak.

Őszel új zeneiskola alakult kebelé- ben fül-harmoniaival. Ez utóbbi arról nevezetes, hogy kiküldi képviselőit toronyzene- produkcióra. Széltiben beszélék, hogy az egész filharmoniai társu- lat zeneiskolájával együtt oda fog költözni, hogy a lakbérköltséget megtakarítsa.

A legfontosabbról, t. i. hölgyeinkről majdnem megfeledkeztem, kik széles e hazában legszűbebb, legformásabbak és leg- szellemesebbek A nőkről lévén szó, eszembe

Tisztagasd szájadat és fo-
gaidat naponta reggel és este
a legjobbnak elismert

MENTHOLOS

szájvizzel és fogporral, akkor fogaid szépek és egészségesek maradnak!

Szájvizet ívegre 1 kor. 20 fill., a fogpor doboza 1 korona.

Kapható: TÁRCZAY ISTVAN gyógyszerrelárbau Zombolan, Kossuth-utca.

A leghatásosabb eszköz, hogy a gyáripár mellett a kisipar fenntarthatassa magát, a társulásban van. Az egyes, gyöngébb erőknél egyesülniök kell, hogy a nyersanyagot közös bevásárlási forrásból szerezhessék be és a termékek eladására számára közös elárúsítóhelyeket állítsanak fel, miáltal közvetve a nagyiparra térnek át. A kisiparosoknak különben nagy előnyük van a gyáripárral szemben abban, hogy ők kielégítő értelmesség mellett az egyes fogyasztók külön kívánalmaiba képesek belémenni, amit mindenki, kinek ehhez megvannak a kellő eszközei, szívesen megfizet nagyobb ármegadásával, ami nagyiparnál természetesen nem lehetséges. És végül a már létező iparüzők abban is találhatnak bizonyos megnyugvást, hogy abban a pillanatban, melyben a nagyüzem nyomást gyakorolni kezd az iparra, megszűnik az a verseny, melyet eddig számos segéd forszírozott önállósítása említésreméltó fizetőke nélkül okozott nekik, mely verseny a mostani rossz helyzetet is nem kis mértékben idézte elő.

A kisipar terét a nagyipar meghonosítása kétségtelenül nagyon meg fogja szűkíteni, de ha már ezt el nem háríthatjuk, akkor kívánatos és nemzetgazdasági szempontból elengedhetetlen, hogy ez magyar nagyipar által történjen és ne idegen álltal.

A kereskedelemügyi miniszternek pedig érdeme az, hogy nemcsak lehetőleg előmozdíja a nemzeti nagyiparkeletkezését, hanem arra is törekszik, hogy a helyzetnek és a helyzet szükségének helyes megismerését a lehető legszélesebb körökben elterjeszse, nem törőd-

ve azzal, vajjon kibővíti, avagy öregbíti-e ez népszerűségét. Ebben olyan nagyság vonását látjuk, mely kell, hogy mindenkinek imponáljon. P. C.

* A népszámlálás és a főispáni fizetések. A most folyamatban levő népszámlálás eredményei változásoknak fognak maguk után vonni a főispáni állások javadalmazásában is. A törvényhatóságokról alkotott 1886. XXI. t. czikk ugyanis akként rendelkezik (63 §), hogy az a főispán, akinek hatásköre állandóan két törvényhatóságra terjed ki s azok székhelye nem egy és ugyanaz, vagy aki oly törvényhatóság (vagy törvényhatóságok) élén áll, ahol a lélekszám meghaladja a háromszázazretet; első osztályú (tízezer korona) fizetést kap, a többinek pedig másodosztályú (nyolcezer korona) fizetés jár. A mostani népszámlálásból minden valószínűség szerint ki fog tűnni, hogy a legutóbbi tíz év alatt szaporodott a háromszázazernél nagyobb lakosságú vármegyék száma s ehhez képest aztán több lesz az első osztályú fizetésű főispáni állás is. A folyó 1901-ik esztendőre tízenyolcezer vármegyeyi és két városi főispánnak van első osztályú fizetése megállapítva (Arad, Bács-Bodrog, Baranya, Bereg, Bihar, Hont, Jász-Nagykun-Szolnok, Krassó-Szörény, Nyitra, Pest, Pozsony, Somogy, Szathmár, Temes, Torontál, Vas, Zala és Zemplén vármegyék, Szabadka, Baja és Szeged városok főispánjainak). A többi másodosztályú fizetést huz. A máramarosi, pestmezei és vasmegyei főispánoknak két-kétezer koronányi személyi pótlékaik vannak.

Takarékosság.

„Takarékoskodjunk“, ezt szeretném menydörgő hangon bekéltani az év elején az országba, hogy visszhangra találna a nád kunyhótól a fényes palotáig, a legkisebb háztartástól fel egészen a milliárdban mozgó államháztartásig. E jelszó minden más fontos anyagi kérdéseink mellett oly nagy horderővel bír, hogy végzetessé váló anyagi helyzetünkben csakis a legszigorubb takarékosság képes bennünket kiemelni. Az összes magányi és állami ház-

tartásnak tényleges és szenvedőleges tényezői vannak, melyek egyesítve emelik és képezik a nemzeti vagyonot; az elsőket teremtő, szerző képességgel bírnak, a nemzetnek produktív erején és képességén nyugszanak, — a szerényebbeknek látszó szenvedélyes tulajdonok, pedig a szerzett vagyon megőrzők és ezzel az anyagi jövőnek alapját, a valódi nemzeti gazdagságot megállapítjuk. Boldog a család, de boldog a nemzet is, hol a nemzetgazdaságot negatív tényezőinek legfontosabbika a takarékosság, a meggondolt életmód erős fonalként végig húzódik az élet folyamán, hol a csábító fényűzés ingereinek, a modern életmód utánzásra hívó csábításával a tömegeket az egyszerű és észszerű életkerékvágásából kicsalni nem képes. — Bár mind fényesnek és mivel ezer és ezer embernek kenyeret nyújt, bár minő indokoltnak lássák a luxus a nemzetgazdasági életben, ha az kellő arányban nem állván a produktív erővel, észszerűtlentül, meggondolatlanul egyeseknél és az államnál üzetik, mindkettőt kimeríti, és rövidebb-hosszabb idő után bizonyosan elsárgít okoz. Csodálatos gyorsasággal elsajátítja nálunk egy osztály a másiktól, az alsóbbak a felsőbektől, az úrhatnamság külső fényét, mely éppen mivel észszerűtlen, sokszor a jó izlést mellőzve, csak csillogni kíván és feltűnést hajhász.

A ragyogó építkezések, a fényes uri ruha és életmód, szóval a fényűzés és nagyzás mindenféle megnyilatkozásai ne vezessenek félre bennünket, — és ne konstatáltassanak velünk jólétet és főleg gazdagságot, ott hol káprázataival találkoznak, — mivel igen sok esetben valódi alap és tartós szilárdságnélküliek. Lám, Franciaországban alsó, szerényen lakó és élő nép tömegei a szerencsétlen 70—71 éves hadjárat után oly gazdagoknak bizonyultak a világ előtt, hogy az ellenséget is méltó csudálatra ragadták, az 5 milliárdnyi hadi szerződés, t. i.

jut, hogy itt általános a panasz, mily bajos a lányoknak férjhez menni.

Kedves Barátom! Ha a monogámia nem volna előírva, én rögtön 100 hölgyet vennék el feleségül, hogy ily módon sommásan elejét vegyem a bajnak.

Mint hogy azonban a törvény a soknejűséget meg nem engedi, más ajánlatot tennék. Valamelyik statisztikai munkában olvastam, hogy Ausztráliában sokkal több a férfi mint a nő. Ennek következtében ott a férfiak boldogok, ha feleséget kaphatnak.

Felhívást akarok kibocsátani hölgyeinkhez, hogy jöjjenek velem Ausztráliába, mely valóságos Eldorádója a lányoknak. Ott a nő kéri meg a férfi kezét s ez természetesen találja a papueskormányt, miért is ha egy férfi magához ragadja a hatalmat, a némberek minden teketória nélkül meglinchelik.

Remélhetőleg ezen szókimondásomért hölgyeink nem fognak reám megharagudni.

Kávéházak nálunk arra valók, hogy a jeunesse d'orée mámorát a billiard asztalon cigányászó mellett kialudja. Ki kávéházba belép, a társadalomból exkom-

munikáltatik. Azért mindenkit óva intek, hogy messze kerülje el e bünbarlangokat.

Vendégelőnket afrikai vadállatok képviselik. Így Elefánt, Tigris, melyeket a vadász kürtjével elnyelni igyekszik, de az állatok legősibbje mégis csak győztes marad a küzdelemben.

Még megjegyezni kívánom, hogy fürdő nem lévén itt, a zomboriak egyáltalán nem fürdenek.

Mikor Zomborba kerültem, többször hallottam az előttem ismeretlen szót „Rám-pás“. Ezt rántásnak értvén, szeged ütött a fejembe, hogy az emberek a rántást isszák. Azt idáig is tudtam, hogy a szerbeknek struczgyomruk van, de ezt mégsem tételeztem volna föl róluk.

Mint hogy ismerőseim mondták, hogy nekem is kell ilyet innom, azonnal sürgönyöztem az életbiztosító társulatnak és az Entreprise de pompe funebre-nek, hogy küldjék ki ügynökeiket, kik vegyék föl rólam az adatokat, mert sürgősen megfogadtam, hogy ezentul biztosítom életemet s koporsómra és temetésomre részletekben előfizetek.

Egyben megbíztam ügyvédemet, hogy készítse el végrendeletemet. Vagyonom

ugyan nincs, de hitelezőim megnyugtatására ezt meg kellett tennem.

Fölpanaszolják azt is, hogy itt minden harmdik ember mocsárlázás. Kedves Barátom, ettől senkinek sem kell tartania, mert vannak itt oly orvosok, kiktől 100 évig élélhetsz. (Ha t. i. nem vagy beteg.)

Néhány évvel ezelőtt Zombor úgyszólván borvirágos orrkészítő gyár volt; most ez, sajna megszűnt. Hjah, pusztulnak az erkölcsök, romlásnak indul haldan erős Zombor.

Azt is mondják, hogy Zombor az Abc utolsó betűjével kezdődik. Mily gonosz játéka a sorsnak! Pedig bizonyos, hogy Isten jókedvében teremtette e várost.

Még egy kis kirándulást akarnék tenni Zombor környékén. Közeliünkben van Csonoplya, ennek neve onnan ered, hogy volt Csonoplyán egy Jon (angolosan v. francziásan kiejtve „Dson“) nevű kutya, melyet „hopla“ szóval hívták fel ugrásra. Így lett Dson „hopla“-ból Csonoplya.

A régi egyiptomiak első „Gulá“-ikat kétségtelenül a Bácskában építették, innen nyerte „Kula“ nevét.

Szívác környékén a vizözön előtti időben tenger lehetett, melyben nagy

egy pár hét alatt leginkább az alsóbb néprétegek jegyezték, akkor tűnt fel tehát Franciaország leggazdagabbnak, mikor a győztes lábainál feküdt létszólag végtimerülésben és sokára megemmisítve.

A nemzeti termelés nálunk sem foglalkozásunk, a külterjes egyoldaluságú földművelésnél, sem a most keletkező nagyobb terjedelmű ipar és gyári üzemenél koránt sem kielégítő és így a nemzeti vagyonsodás tényleges, illetve produktív eszköze korán sem elegendők, — de valljuk meg őszintén, teljes beismeréssel, — hogy azon aránylag keveset mit szerzünk és teremünk jó berendezett házi gazdasággal, nem tudunk megtartani hanem nemcsak eléljük, de még erőnkön, tehetségünk felül költekezünk, — nem a saját, de a hitel forrásaiból fenntartva ideig óráig magunkat, bizonytalanság az anyagi tönk szélére jutunk. — Ez pedig, jól jegyezzük meg, jelenti idővel a politikai a nemzeti tönköt is, — mivel anyagi létünk mindkettővel elválaszthatatlan össze van forrva. Míg tehát a családok és maga a nemzet nem képes az ésszerű takarékossgá, és az ez utóni vagyon gyűjtés nagy horderejét kellőleg méltányolni, bár a nemzet vagyona új produktív erők fel-táráásával milliárdokkal szaporodjék, nem lesz soha alapja közvagyonsodásunknak, lehetnek dúságadagok, lehetnek millió-sok köztünk, mint most is vannak, de általában jólét nem lesz, nem lehet, — sőt ennek komoly és mellőzhetetlen összes hatásában az állam is mindég szegény marad, és folytonos válságokkal fog küzdeni. Nem találkozik tehát jobb új évi köszöntő a „takarékoság” jelszavánál.

Ritter Ágoston.

Hírek.

* **Kinevezés.** A honvédelemügyi miniszter Márialaky Imre és Molnár Károly csendőrkertületbeli tisztületbeli hadapródokat tiszthelyettesekké nevezte ki.

mennyiségű szivacsot találtak. Ennek emlékére nevezték el a községet Szivacs-nak, bunyevácosan kiejtve Szivácz.

Apatinban a világ csodájára apa-tínókat hizlaltak, az ó lekópván lett belőle Apatin.

Ki ne ismerné a természetrajzból a „hód”-ot. Ily állatok benépesítvén egy egész falut, ezt Hódságnak keresztelték el.

Ha ezen filológiai tanulmányomat elküldvén a magy. tudományos Akadémiának, a kocza-díjat (kozán-dij) föltétlenül nekem ítélnék.

Ezek után tanácsolom, hogy add be haladéktalanul kérvényedet hogy téged is Zomborba helyezzenek.

Vagyok

őszinte hived
Rudi.

Utóirat.

Kipattant koponyám gerincz agyának 7 kidudorodásának 15 barázdájának invariáns főkjából a 20. században 15 Reaumur fokos meleg szobában teának lábviz mellett való élvezete közepette.

* **A szerbek karácsonya.** A Megváltó születésének emlékűnnepét vasárnap és hétfőn ünnepelte a gör. kel. egyház. Vasárnap volt az éjjeli mise, hétfőn és kedden a karácsonyi nagy ünnepek voltak. A szent ünnepeket a szokott szertartásokkal ülték meg a zombori szerbek.

* **Az iparosok piknikje.** Az iparosok piknikje vasárnap este minden tekintetben sikerült. A Vadászúrt első emeleti termeit igen szép közönség töltötte meg. A szebbnél-szebb háziasszonyok és házikisasszonyok egész serege vetélkedett szeretetve méltóságban és kedvességben egymással, hogy a vendégek minél jobban érezzék magukat. Az ételek és italok bámulatos olcsók és igazán kitűnőek voltak. A termék minden részecskéi asztalokkal voltak borítva, a melyek mellett egész az éjjeli órákig csakúgy tolongott a közönség. Éjjel fél ténora perdült a fiatalság és ropta egész reggelig. Az első négyzet 60 pár táncolta. A bevétel az 1200 koronát is meghaladja. Másnap igen sikerült a morzsából is, a mely az iparosok helyiségében tartott meg és a mely szintén reggelig tartott.

* **Táncfűzérke a zombori korcsoley-egylet javára.** Zombor fiatalisága január hó 19-én táncfűzérkét rendez a Vadászúrt összes termeiben a zombori korcsoley-egylet javára. A táncfűzérke rendezésére a város összes előkelő fiatalisága egyesült és így a siker már előre is biztosítva van. „Ez lesz az idei sziang egyetlen nagyobb szabású multsága, a mely a zombori fiataliság égisze alatt létesül.

† **Gyászír.** Pujner Gáspár az összes rokoni nevében megtört szívvel jelenti, hogy forrón szeretett és felejtethetetlen neje Pujner Gáspárné szül. Hemm Rozália folyó hó 9-én reggel fél 8 órakor hosszú szenvedés és a haladoklók szentségeinek ájtatos felvétele után 53 éves korában elhunyt. A drága halott földi porai folyó hó 10-én délután fél 4 órakor fognak a gyászházban (Dob-utca 242 sz. a.) beszenteltetni és a róm. kath. kistemetőben örök nyugalomra tétetni. Zombor, 1901. évi január hó 9-én. Aldás és béke poraira!

† **Halálozás.** Uj-Szivaczon e hó 4-én hosszú szenvedés után Ewinger Henrik népiszkolai tanító 55 éves korában elhunyt.

* **Uj társadalmi kör.** O-Becsén megalakult az új társadalmi egylet „Társas-kör” czim alatt. A tisztikar következőleg alakult meg. Elnök: Hetessy Kálmán, al-elnök dr. Milkó Ignác, igazgató: dr. Balaton Gyula, háznagy: dr. Szász István ügyész: dr. Vajnovits Vladán, titkár: Vécsy Géza, pénztáros: Jung Antal. A 12 választmányi tag: Gombos Béla, dr. Grünbaum Pál, dr. Triploszky János, Zsótér Andor, Boromiszta Tivadár, Jauch Ferenc, Jelesits Iván, Ritter István, Vissy Károly, Paukovits Ottó, Freund József, Joánovits Antal.

* **Eljegyzés.** Dr. Rothmann Árpád, zentai ügyvéd, eljegyezte Pollák Elza kisasszonyt, Pollák József leányát Kis-Kőrösről.

* **Egyesületek ellenőrzése.** A belügyminiszter a közbiztonsági egyesületek szigorú felügyelete érdekében körlevelet intézett a hatóságokhoz azon felhívással, hogy az időnként megtartott vizsgálatok eredménye alapján úgy a tagok létszámáról mint az egyesület vagyoni viszonyairól is tegyenek jelentést.

† **Halálozás.** Dudvorszky Glisó, adai földbírókocs, községi virilista, folyó hó 3-án élete 70-ik évében elhunyt Adán.

* **Egyházi hírek.** A Nádasy-féle alapítványból a hitudományi tételek sike-

res megtejtéséért Schröder György palánkai, Parosctih József szöntai, Kalmár György kucurai plébánosok 200—200 korona, Kulunchich Miklós szabadkai, Odry Lajos szántovai, Pfalz Jakab zombori, Bálint György b. petrovoszellő, Kersch Mihály szabadkai és Jagicza István kalcsoa-káplánok 100—100 korona jutalmat nyertek!

* **Uj esperes.** Szauder István obrováci plébános, esperesi hivataláról lemondván, helyébe Schröder György, palánkai plébános neveztetett ki.

* **Esküvő.** Szalay Frigyes, vármegyei alszámvevő, lapunk munkatársa na esküszik örök hűsöget Pukiovics Győzőke kisasszonynak Apatinban.

* **A ragadós állati betegségek állása** Bács-Bodrog vármegyében január 2-án. Vezettség: topolnai j. Szeghegy 1 u. Takonykór és bőrféreg: bácsalmási j. Bácsalmási 1 u., németpalánkai j. Német-Palánka 1 u., Tovarisoiva 1 u., topolnai j. Bajsa 1 u., zentai j. Ada 1 u. Rühkór: óbecsei j. Petrovoszellő 1 u. Sertésorbáncz: bajai j. Borsod 1 m. Sertésvész: apatini j. Bodrog Monostorszeg 1 u., Kupuszina 1 u., kulai j. Ó.Verbász 1 u., topolnai j. Bajsa 1 u., Ó-Moravicza 2 u.

† **Titel gyásza.** Gróf Leiningen Armin miniszteri biztos hűlt tetemei Budesten megáldatván a megboldogultnak végső akarata értelmében a titeli felsikón levő temetőben lettek elhelyezve e hónap másodikán. Aki látta a temetésen megjelent impozáns nagy közönséget s az élő és művirágokból készült remek koszorút özőnét; a ki hallotta a gyászszertartást végző ág. ev. titeli lelkésznek: Ott Fülöpnek s Rebák Ferenc újvidéki kir. törvényes-zéki bírónak magasán szárnyaló, mélyen megindító, gyönyörű gyászbeszédét, és látta, mint zokogtak az előkelő urak és nők az egyszerű polgárokkal együtt: az megtudhatta a temetésnél, — ha előbb tánt nem tudta volna, hogy ki volt ez a nemeslelkű gróf itt e végvidéken.

* **Betörések.** B.-Vaskutról írják lapunknak: Bács-Vaskuton a legutóbbi időben igen sűrűn fordulnak elő betörések lopások. A héten is Krausz Hermann kereskedő boltjának a falát kiasták és onnét elvittek mintegy száz-százhusz korona készpénzt és nagyobb értékű árut. A gazemberek munkaközben még szivarra is gyújtottak. Erre vall legalább a bolt asztalán talált szivarhamu és több elégett szivar maradványa. A tettesek az ismeretlenség bő és kényelmes köpenyegébe burkolóznak, a rendőrség pedig nagy buzgalommal üti bittal a nyomukat.

* **Gyilkosság.** Uj-Szivacról írják lapunknak: Lang Péter és Klein János jó barátok Sziiveszter estéjén egy ház mulatságon vettek részt. Lang barátjának menyasszonyával tréfálkozott, mire Klein azt mondta neki: Ne bántalmazd a menyasszonyomat, mert különben nem éred el az újévet. Nevetve felvette a sarokban heverő löfegyvert, barátjára irányozta abba a hiszében, hogy a fegyver nincs megtöltve. A puszka azonban töltve volt, esült és Lang Pétert találva, ez holtan rogyott össze.

* **Elveszett leány.** Tomasevits János bács-cesébi gazdának nagyon szép lánya volt. Bolondultak utána a falu legényei, de a 16 éves Teréz hallani sem akart róluk. Folyton ábrándozott és nagyra vágyott. A karácsonyi ünnepek alatt valami vándor komédiás társaság ütötte fel tanyáját a falu nagy keresztemében és azokat úgy-úgy elnézelgette a szép Teréz. A mint elmentek a komédiások a faluból, az ábrándos Teréznek is nyoma veszett. Szülei az ismerősei azt hiszik, hogy a komédiásokkal szökött el, miért is most körik a komédiásokat is, de meg a szép Teréz is. A köröző levél szerint a szép leány

termete: közép; haja: szőke; szemei: kék-kék stb.

* **Eljegyzés.** Papházy Elek magyar államvasúti tisztviselő eljegyezte Michels Viola kisasszonyt, Michels Károly kendergyáros leányát N. Palánkán.

* **A népszámítás kiderítette.** O-Becséről írják: a most folyó népszámítás a számláló lapokon foglalt kérdéseken kívül még sok egyebet is kiderít. Nem hiányzik néha a pikantéria sem. Beközön a számláló biztos az egyik vendéglőbe s miután elvégzi az általános részt, kérdi tőle: Van-e vendég? — A korcsmáros himel-hámol, végre kiböki, hogy hát talán ne zavarnék őket. — De nekem tudni kell és látni kell, ki az! — szól a biztos és czitálja a törvényt, mire hazukodva megmutatják a titkot rejtő szobát. Boléj, hát ott egy iruló-piruló leánykára és egy fiatal emberre talál. A kérdések során kitűndök, hogy a leány 15 éves, mohán és elsőszülött — az a csinos legény, aki zombori illetőségének vallotta magát.

* **A bezdáni olvasókör** folyó hó 6-án tartotta meg rendes évi közgyűlését. — Az évi jelentésből örömmel konstatalhatunk, hogy az olvasókör vezetése oly tisztakár kezében van letvéve, mely ezen tiszteletbeli — és tegyük hozzá, hogy hálátlan — hivatalának lelkiismeretes odaadással és tisztelettel érdemlő buzgalommal felel meg. — Különösen kiemelendők és elismerésre méltónak tartjuk az elnökségek és megilletőleg a választmányok azon következetes törekvéseit, hogy az olvasókör könyvtárát, mely már eddig is 530 kötetből áll, évről-évre szaporítja, fejleszti. — Mint az előző jelentésből kivetjük, az olvasókörnek ez időszerint 148 tagja van és a beruházásokon és rendes folyó kiadásain kívül 250 korona készpénzzel rendelkezik. — A tagok számban úgy a hivatalnokai, kereskedői, mint az iparos osztály, tekintélyes számmal van képviselve és ép ezért nagyon sajnálatra méltó volna, ha ténynév volna ama szél-tében — hosszabban kolportált hír, hogy derek iparosának, — a kiknek józansága és intelligenciája kétségbevonhatlan, — töltök különválni és egy külön iparos-olvasókört alakítani akarnak. — Ép úgy nem akarunk hitelt adni azon közsza hírek sem, mely szerint a kör elnöke, Ligeti Dávid, a jövő évtől kezdve nem vállalná el továbbra az elnöki tisztséget. — Érzékeny vesztéség volna az olvasókörre ha ez tényleg bekövetkezne, mert Ligetiben egy lelkiismeretes, pedáns, ügybizóságú, íradhatlan tevékenységű és a mi fő, egy kiváló adminisztratív tehetségű elnököt vesztenénk el. Ó nem tartozik a titulat vadászó, nagyképűsködő és a mellett semmit nem tevő ad honores elnökök közé, hanem igenis, tartozik azok közé, kik ha valamire vállalkoznak, legyen az bármily tiszteletbeli és hálátlan állás is, annak akaratuk egész erejével, lelkiismeretük egész odaadásával igyekeznek megfelelni. — Az ilyen emberre nagy szükség van, különösen ott, a hol anyai apró érdeket és személyes érzékenységet kell tudni kiegyenlíteni. — Az elnöknek, tevékenységben méltó tisztársai: Turkovics András al-elnök, ifj. Bogyó Sándor jegyző, Schmidek Vilmos pénztáros és Schneller Ernő könyvtáros. — A közgyűlés az évi jelentést egyhangulag tudomásul vette s a pénztárost a felmentvényt megadva, — a tisztikart jól megérdemelt „eljen”-ekkel jutalmazta meg. — Hunyor.

† **Hirtelen halál.** Ujvidéken Friedmann Vilmos n. kir. államvasúti főmérnök hétfőn este a helybeli állomás vendégszobáját kibérelve, ott 10 óra tájban lefeküdt. Reggel a mikor az óra főmérnököt felakarta kelteni, látta csak, hogy Friedmann Vilmos meghalt. Orvost

hívtak, ki szívészellőudést konstaltál. Az elhalt hozzátartozóit a halálesetről távirattal értesítették.

* **Eljegyzés.** Ungár Pál, ó-moroviczai földbirtokos, cs. és kir. tart. hadnagy, eljegyezte Ungár Rózsiika kisasszonyt, Ungár Ferenc zentai nagybirtokos leányát.

† **Halálozás.** Mathuzalemi kort ért el Gittinger József zentai k. d. ármester, 104 éves korában hunyt el. Két évvel ezelőtt még szorgalmasan űzte mesterségét.

* **Meghívó.** Vettük a következő meghívót: A bezdáni olvasóköri dalárda folyó 1901. évi január hó 19-én saját helyiségeiben (Frank-féle vendéglő) saját alapja javára táncmulattal egybekötött dal-estélyt rendez, melyre t. Uraságodat és becses családját tisztelettel meghívja a rendezőség. Kezdeté pont 8 órakor. Belépőt díj személyenként 1 kor. 60 fillér. Felülfizetésű közzönnettelt fogadtatnak. Műsor. 1. „Csata dal”, — karének, (Petőfi csata dal) Lánya Ernőttől, elődjaja a dalárda. 2. „Bor-dal”, — karének Lánya Ernőttől, elődjaja a dalárda. Záradékul: 3. Egy vig ünnepozás. Enekes bohózat 5 jelenetben. A német eredetűből magyarosították és átdolgozták: Jámbor Béla és Farkas Ferencz. Szemelvények: Csömörfalvi Csömöri Arisztid, főszolgabíró Kuzmán Miklós úr, Dr. Kehes Bertalan, cirkel-orvos ifj. Bogyó Sándor úr, Ripituzs Flórián, jegyző-írnok Nagy József úr, Fityók Gyurka, őrmester, Mayer János úr, Pupák Marczai, közlegény, Pravygik János úr, Blahuvecz Tóbiás, (süket), Enyves Muki, (vak), Rákóczi Izidor, (dado-gós), újonczok Straub Lajos, Schneller Ernő, Straub Sándor úr. Az énekreszeket zongorán kíséri: Farkas Ferencz úr, a dalárda karmestere. Előadás után táncz. A táncz-zenét Lakatos Bandi zenekara fogja szolgáltatni.

* **Kaszinói tisztújítás.** A prigl-szent-iváni kaszinó dec. hó 30-án d. u. 2 órakor tartotta meg tisztújító közgyűlését a következő eredménnyel: Elnökké: Treer János, gondnokká Hemm Gusztáv, jegyző Szalay Zsigmond, könyvtárnokká Vogl István, pénztárnokká Müller József, ellenőrökké Kolling Márton és Kostyák József; a választmányba pedig: Buda Kálmán, Lippert Ferencz, Haubert János, Horn Adam, Adam Matyás, Ney György, Sorok János, Schwäger Jakab, Szilur János és Zieger Filőp és póttagokká: Gerpert Ferencz és Mack József választattak meg.

* **Elített ügyvéd.** Valami hírlapi közleményből kifolyólag még a mult év elején feljelentette Lőbl Salamon cservenkai földbirtokos Dr. Weisz Jenő ügyvédet nyomtatvány útján elkövetett rágalmazás és becsületsértés miatt. A szabadkai kir. törvényszék m. é. szeptember 17-én tárgyalta az ügyet, amikor is Dr. Weisz Jenőtt sajtó útján elkövetett becsületsértés miatt 400 kor. fő és 200 korona mellékbüntetésre, továbbá 200 kor. költség megfizetésére ítélte. Fellebbezés folytán a szejedi kir. ítélőtáblához került az ügy, ahol tegnapelőtt volt a felelbezési tárgyalás. Panaszlott képviselője csupán az ítélet enyhítését kérte, ami tényleg meg is történt, mert a felelbezési bíróság a kir. törvényszék ítéletét megváltoztatta és panaszolat csupán 100 kor. fő és 50 kor. mellékbüntetésre ítélte, továbbá 100 kor. költség megfizetésében marasztalta. Az ítélet ellen panaszos semmiségi panaszt jelentett be, amit a kir. ítélőtábla elfogadott.

* **Kérelem.** Kérjük tisztelt olvasóinkat lapunk mult évi 90-ik számát nekünk beküldeni.

* **Közgyűlés.** Bács-Popoljáról írja tudósítónk: A bács-topoljai „Társas kör” közgyűlésén dr. Kern Lajos üdvözölte a szép számban megjelent tagokat és rövi-

den ismertette az elmúlt év főbb eseményeit, melyek között első helyen áll az, hogy a kör mostani díszes helyiségébe költözött s azt kényelmesen és izlésesen beburorította, ezután úgy a maga, mint tisztviselő társai és az egész választmány lemondását — miután a megbízatás ideje lejárt — bejelentette. Ezután következett Császár Péter választási elnök elnökléte alatt a választás. Megválasztottak elnöknek: dr. Kern Lajos, alelnöknek Bodrogh Mór, háznagynak Vincze Lambert, ügyésznek dr. Fraucik Károly, jegyzőnek Szabó Béla, pénztárnoknak Székely Ignác, ellenőrnek dr. Fárnek Dezső, könyvtárnoknak Takács Elek. A választmány tagjai lettek: Acsády Béla, Császár Péter, dr. Czirák Gábor, Guba József, Jedlicska Mihály, dr. Hadzsy János, Koch Bernát, dr. Mannheim Armin, Pápay László, dr. Sárkány János, Rektorisz Károly, Sztrek Károly, póttagok: Rekvényi Viktor, Furtin-ger Ferencz, Róth Dávid és Gütche Jakab.

* **A befagyott időjelző.** A bezdáni ember elmondotta többek előtt, hogy a zombori póstán egy ablakba ki van írva, hogy milyen idő lesz a következő napon; nem igen hitték, és azért megbizták egy embert, hogy menjen be Zomborba, és győződjék meg. Most január 3-án érkeztek a posta elé. Mivel azonban az ablak be volt fagyva, a tudós bezdáni nem volt képes elolvassni a jelzést. Mondja a másik, no hát olvassa kend el, milyen idő lesz holnap? Má én nem mondhatom meg, mert az ablak be van fagyva. Lássza kend, én sose voltam itt, mégis megmondom innét az időt. Hogyan? Ha az ablak befagy, akkor hideg lesz, ha kienged, akkor meleg lesz. Így népszerűsítik a kormánynak sok költséggel kiadott időjelzését.

* **Ujvidék legtöbb adót fizető biz. tagjai 1901-re.**

1. Dungyerszky Lázár	16926 26	kor. fill.
2. Szlávi János	4725.72*	
3. Radovánovics György	3570.12	
4. Rákics Péter	2822.14	
5. Dr. Polit Mihály	2661.32*	
6. Dr. Vucsetits Ilés	2482.72*	
7. Peics Péter	2466.20	
8. Adamovich Sándor	2370.—	
9. Frank Lipót	2307.84	
10. Brunner Ede	2199.08	
11. Juftics Döme	2120.88	
12. Mijatovics Gábor	2099.70	
13. Jerkovics János	2056.46	
14. Csuresics Dávid	1995.58	
15. Mijatovics Milos	1933.84	
16. Fischer Bernát	1881.98	
17. Kron Károly	1823.74	
18. Petzy Popovics István	1776.10	
19. Schwarz Lipót	1733.18	
20. Schwarz József	1733.18	
21. Mačovszky Pál	1727.78*	
22. Kopper György	1682.16*	
23. Dr. Dungyerszky Gedeon	1652.12*	
24. Sevcis Mitrofan	1637.72	
25. Dr. Kondorossy Döme	1635.76	
26. Wagner Mihály	1569.70	
27. Dr. Ofner Mór	1543.16*	
28. Kleintsek József	1475.74	
29. Guttman Arnold	1458.96	
30. Dr. Kassovitz Armin	1437.72*	
31. Dr. Mihics Dusán	1431.64*	
32. Kaszovitz Zsigmond	1399.84	
33. Pekó Jakab	1356.28	
34. Pajevics Arzen	1307.58	
35. Ofner Mór	1272.20	
36. Dr. Mandics Tivadár	1261.70	
37. Korány-Sebeck Vince	1227.47*	
38. Raabstern Mór	1219.—	
39. Dungyerszky György	1205.78	
40. Dr. Csirics Milán	1200.52*	
41. Mayer Imre	1181.70	
42. Grossinger János	1138.—*	

A *)-al jelölték adója kétszeresen van beszámitva.

Uj iparág. Értesülésünk szerint Dr. Wágner és társai egyesült gyárak budapesti gyáros cég (IX. Tinódi-utca 3.) kik gyártélepleükön szik vizgépeket, szifonokat, bor és sörkimérő készülékeket gyártanak, ugyanottan fémkupakgyártat is rendeztek be. A gyár m. évi július óta üzemen van és borkereskedőknek, palackosított exporteuróknak, líkőrgyárosoknak, ásványvizforrataludajnosoknak stb. nagyban szállítja a palackokba való kupakokat. Örvedetes tudomásunkra szolgál, hogy most már ezen cikkre is van megbízható hazai gyárunk, mely a külföldi import mellőzését lehetővé teszi.

Nagy eredmény. Valamely veszedelmes ellenség fölötti győzelmet az egész nemzet megünnepeli és az egész sajtó örömmel hozza azt nyilvánosságra. Mostani korszakunkban az összes népeknek egy közös ellenség ellen kell küzdeniök és annak legyőzése az egész emberiség diadalát képezi. A győzelem, a melyről beszélni óhajtok, az, a melyet a betegségek ellen kivivunk, a leggyer pedig, a melyet megismertetni kívánok, az, a mely a betegséget legjobban képes legyőzni és szétrombolni. A legtöbb baj, a mely gyakran még a legégszesebbeg egyéneket is éri, a vér elszegényedéséből származik, a mely vérszegénységet sápkórt, gyomor- és bélbajokat, valamint általános elgyöngülést úgy a férfiaknál, mint nőknél von maga után. Az idegek elgyengülése is lehet azok kulforrása, a miből neurasthenie, ischias és neuralgia származik dr. Williams Pink labdacsa a vér gazdagítását és az idegek erősítése által élizik, mindezen betegségeket és ez által azoknak, akik betegségetől vannak megtámadva, ismét új életet hoznak. Számos példa hozhatt már ezekből nyilvánosság-ra, melyekhez a következőkben most Pojer Regina asszony, Obere Anthausgasse 25. Th. 10 Wien. V. bizonyítványát csatoljuk: „Örömet értesitem önt, hogy a Dr. Williams féle Pink-labdacsok engem ismét égszesebbé tettek és hogy azok a legnagyobb eredménnyel járnak. Ezért azokat mindenkinek a legjobban ajánlhatom“ Kaphatók minden gyógyszerárban, valamint Ausztria Magyarország főraktárában Török József gyógyszerárban Budapesten, Király utca 12. sz. dobozonként 1 ft 75 krért, vagy 6 doboza 9 ftrért.

Csarnok.

Kihalt szível*)

Grosschmid Mária után.

*Asi mondad egyszer, hogy szeretsz te
S megesküdtél rá éhesen:
Most emlék mellettem kőszőnyvel,
Kössönni nem sietsz nekem.*

*Még hallom, amit távozsdkor
Ígért halavány ajakad:
„Szíved halott legyen örökre,
Ha egyszer tölem elszakad!*

*Csodáthatom tehát bisonnyal,
Hogy mégis oly jól vagy te most,
Vidám vagy és erős; az élet
Nem látszik, hogy tégéd' kifoszt!*

*Vagy tán a példád megvanit most
Egy új tudásra engemet,
Hogy vígan és erőben élni
Kihalt szível is jól lehet?!*

*Mert hogy a te szíved kihalt már,
Minden bisonnyal elhissem:
Ki a szerelmét így felejté,
Nincs érsz abban semmi sem!*

Láng A. József.

*) Szerzőnek 1898-ban megjelent „Stunden der Weimuth“ ez. kötetéből.

Szabad Lyceum.

Vasárnap délután tartotta meg Kozma Lázló: a kulai kerület országgyűlési képviselője „Kurucvilág“ című felolvasását a városba nagy termében. A felolvasásra igen szép közönség jött össze, mely vaidói élvezettel hallgatta az igazán remek előadást. És volt a Szabad Lyceum idei ciklusának második száma.

Kozma behatóan és gyönyörűen beszélt mindarról, a mit a közönség „kuruc“ alatt ért.

Felolvasásának a kurucvilág fejlődéséről szóló paszusát Trischler Károly úr feljegyzései alapján kivonatosa a következőkben közöljük:

I. Lípót, a hivatalos stylus szerint Isten kedvező kegyelméből Magyarország királya, egész uralkodása alatt rabja környezetének.

Igen érdekes adatokkal illusztrálta előadó az akkori császári udvart. A járatos külföldi követek, mindig a legnagyobb megvetéssel nyilatkoznak róla. Buonvisi bíboros, papai nuncius jelenti a pápának: itt az embereknek ninesen saját gondolatuk, velük született tunyaságukat lektizdeni lehetetlen. Harley az akkori angol miniszter ezt mondja a császár környezetéről: döllyök és képtelenségük egy arányu, minden aljasság kitelik tőlük.

A magyarokat halálosan gyűlölték és abban a kitűzött céljukban, hogy Magyarország állami önállóságát megtörjék, hogy a nemzetet, a magyart kiirtsák, nem volt előttük akadály — lett légyen törvény, vagy istenfélelem.

Igen érdekes adatokat mondott el a császári rendszer vakmerőségeiről. Az idegen katonaságnak hazánkba való behozatala, a végelheyeken lévő magyar katonaság kitelepítése nagy nyomort okozott. Nem fizették, elősködniök kellett a közép nyakán. Hadd pusztauljon.

Ellentétbe helyezték a császár érdekét a magyar állam érdekével, csak az örökös tartományokat féltették a háború veszedelmétől. A szentgothárdi győzelem után megkötött vasvári békében a győzelem kiaknázását meg sem kísérelték és alkuvás nélkül fogadták el a csatavesztés török minden feltételét a nélkül, hogy a magyart megkérdezték volna. A magyarság erejének teljes megtörése lett ezzel a csúfos békével megpecsételve.

Felszította a testvérháborút a feleketek között és rémítő jele az időnek, hogy a nemzet „alkotmányának felséges paizsa“ ellen oltalmat kénytelen keresni az idegenben. A protestánsok a törökben keresték reményüket és a török a protestáns valásnak határozott pártfogója volt. Örökké emlekezetes Achmed Attaj bég simontornyai várparancsok rendelte, mely a protestáns egyházak, gyülekezetek biztonságát oltozza.

A nemzeti létünk ellen irányult rendszeres aknamunkát látták azok is, a kik állásuknál fogva legtöbbet láthattak: ezt mutatja az is, hogy maga az ország nádor Wessélyi Ferenc, Nadásdy Ferenc az országbíró, Zrínyi Péter horvát bán, öszeesküvésben keresték a szabadulást.

Az örökös tartományok bizossága volt a vezérérek, mindig a mi rovásunk-

ra. A pápa felhívta a léha udvart a török elleni háborúra, melynek végüljál egyenesen Magyarország felszabadítását jelölte meg; Bécsben ennek ellenére is megvásárolták volna a békét, bármi szögyenteljes áron: ha itt ninesenek a kurucok

A történet már kiderítette és egykor követi jelentések igazolják, hogy az udvar békepolitikáját Thököly és a vele tartó magyarság hiúsította meg, a kurucok hajtották abba a háborúba, melyben ugyan Thököly tönkre ment, de Magyarország felszabadult a török járom alól.

Ilyen viszonyok nevelték a kuruc fajzatot. A mozgalom eleinte lappangva, majd fejét fel-felülve, terv és vezér nélkül settenkedett.

A legelső réteg, a szegény jobbágy tömeg ragadta magához a nemzeti ellenállás lobogóját, ez az alsó réteg a mi nemzeti szenvedéseink nagy tragédiájának vértanuja ragadott fegyvert: vallásáért, hazájáért, az idegen uralom ellen, a földért mely étet, a menyországért, mely üdvözít. Az alsó tömeg nyomása magával ragadta a nemességet is és nemskával megtalálta már a magyar vezérét.

Ő, kit őseinek szelleme, édes anyjának Zrínyi Ilonának könyűi, akit a Frangepán Ferenc, Zrínyi Péter kihullott vércsöppjei a „szabadító“ szerepére eljegyzett, akit sem célzatos nevelés, sem a hatalom által utjába vetett fortélyok, a nemzeti gondviselés által hivatás utjából el nem tántoríthatott . . . II. Rákóczy Ferenc, az utolsó nemzeti fejedelem.

Mikor a magyar határa érkezék (1708. június 14.) özenlik hozzá a nép. Csókolja ruháit, szabadítóját üdvözli személyében, leborul, tédre borul előtte, mint a megváltók előtt szokás. Szegény nép, bottal, kaszával, vasvillával fegyverkezve, a vezérek kanászok és borbélyok, de az eszmény él lelkükben és az hőskékké avatja őket.

A küzdelem már országos nemzeti küzdelem lesz. Hires generálisok futnak a kurucok előtt.

Legendás alakok emelkednek ki a kurucok sorából, kiket glóriával vesz körül a nép szeretete, költészete. Vak Botyánt, Ocskay, Csajághy brigadérosokat a sebezhetetlenség büvköre veszi körül.

Kuruczokat Bezeredy vezeti,

Ki a kardját német hússal eteti“ — szól a nóta, mert Bezeredy a hagyomány szerint 72 német tisztet vágott le vitéz párviadalban.

Azokról a szent erőkről, melyekben a kurucvilág küzdelmeinek sikeréhez a magyarizatot megtalálhatjuk; azokról ama kornak költészete. Beme van abban az istenfélelem, a hazaszeretet, a szabadság szerelme, a lelkesedés, a német gyűlölet az elszánt kétségbeesés és az égető remény. Ott sajoj, bánatod dallamaiban az az érzés, melyről már a babyloni vizek mellett énekeltek a zsolnárok. Bennük van az eszmény, mely a nép szívét, lelkét hullámoztatta:

Kiontom véretem apámért, anyámért, Megöletem magam szép gyúrtis mátkámért, Meghalok én még ma magyar nemzetemért

Csak azt akarja, hogy Magyarország szabad és magyar maradjon és a szegény ember is boldoguljon benne.

Legyőzte már a korucztábort, nem a feyver, de a béke olajja.

A szatmári békekötést másfél század tapasztalatai és szerencsés politikai alkotáinak igazolták. A tömegek kiontott vérről, ezen eozsogysz által sarjadtott ki az „új Magyarország” és beteljesedett a kurucok legerősebb kívánsága, hogy Magyarország magyar maradjon.

A nagyszámu hallgatóság fészült figyelemmel, áhitatos csendben kísérte végig és annak befejeztével hálija és elismerése jeléül Kozma Lászlót lelkesen megéljenzete és megtapsolta.

Irodalom.

— *Az én újságom.* Pósa bácsi képes gyermek lapja ez évben lép tizenkettedik évfolyamába. A kis olvasók örömepeve várják hétről-hétre a szép képeket, az érdeklésítő meséket, történeteket, a csevegő-bongó, szépen szóló verseket. A leg-több nagy nevű író munkatársa. Az *En* újságomnak, a szerkesztő pedig majd minden számba verset, mesét ír olvasóinak. A fejtörő rovatban egymást érik a bűti meg a képtalányok és a helyes megfőtők között kedves könyveket sorsolnak ki. A szerkesztői üzenetekben Pósa bácsi örömmel és készséggel felel az ő kis olvasóinak, ad nekik tanácsot apró dolgaikban. Minden számhoz képet, szepet, mesét, beszélyt, elbeszélést, érdekeset és sokat. Potom egy forintért tizenháromszor köztben az *En* Újságom, a magyar gyerek leghivebb, legkedvesebb barátja az ő kis pajtásaihoz. Januárba minden új előfizető pompás kis naptárkát kap ingyen, tele mesével, képpel, verssel. Előfizetési ára negyedévre 2 korona. Kiadóhivatal Budapest, Andrásy-ut 10. sz.

— *Negyen éves fennállásának fordulóját üli meg a Budapesten megjelenő „Styx” című modern szórakoztató lap.* Annál öröndetesebb ezen körülmény, a mennyiben mint magyar lap üli meg ezt a nem mindennapos eseményt. A „Styx” mult évben lett megmagyarosítva és minden tekintetben modern hitellappá szervezve; tartalma, szécsésői képei elsöran-guak. Az előtünk fekvő jubilális szám valóban sikerült és méltán versenyezhet a külföldi hirlapirodalom hasonló termékeivel.

— *A „Budapest” 25 éves jubileuma.* Ritka eset, hogy a mi hirlap irodalmi viszonyaink között egy politikai napilap huszonöt éves jubileumot ünnepelhet. Ez a ritka eset éri a „Budapest” képes politikai napilapot, amely közelebb fogja megülni negyed százados jubileumot. Mikor a „Budapest” ezélt 25 évvel megindult, a fiváros nagyobbrészt német vala, a magyar lapok olvasóközönsége pedig a legszűkebb térre szorított. Hogy mindez oly öröndetesben megváltozott, a főtérden tagadhatatlan a „Budapest”-é, amely ugy a magyarosítás mint az újságolvasás terjesztése körül ütörő munkát végzett. S talán ez egyik oka annak, hogy a „Budapest” ügyszólván hozzáállt a magyar néphez. De a „Budapest” más tekintetben is megérdemli azt a közkedveltséget, melyben részesül. Kitündően szerkesztett, 48-as szókimondó igazi magyar lap. Vezércikkkel legtöbbször orsz. képviselők írják, köztük Kosuthy Ferenc, az orsz. függetlenségi és 48-as párt vezére. Tárcarovata élénk s változatos. Hírei frissek és megbízhatók. Regényei érdeklésitők. A fontosabb napieseményeket sikerült kivételül illusztrációkban is bemutajta. A fölaphoz vasárnaponként „Új-Budapest” című

humorisztikus melléklettel csatol. Mindegyik rendes előfizetője egy díszes kivételül képes naplart kap egészen ingyen. Miad oly tulajdonságok, amelyek különösen ajánlatossá teszik a „Budapest”-et, amely a megkezdett úton haladva, bizonyára meg fogja ülni fennállásának 50 éves jubileumát is. A „Budapest” előfizetési ára egész évrá 24 korona, negyedévre 6 korona, egy hónapra 2 korona. Mult-lyvanszámot kívánatra bárki ingyen kaphat. Az előfizetések a „Budapest” kiadóhivatalhoz (Budapest, IV., Sarkantus-utca 3. szám alá) intézendők.

Uj Idők. Hetedik évfolyamába lép január-elsejével Hercege Ferenc lapja az Uj Idők. Változatlanul oda törekszik ez a gyorsan páratlan népszerűsége szert tett újság, hogy bevállsa azt a várakozást és érdemes-se tegye magát arra a szeretőre, a melyet a magyar olvasóközönség hozzá fűz, s a mely-lyel kitüntette. Szépirodalmi, művészeti, társadalmi rovatai egyaránt élénkek, tartalmasak és változatosak. Egész csomó szép kép díszíti mindjárt az első számbot is. A lehető legszűkebb és érdekesebb nyújtani ez az Uj Idők programja. Az új évfolyamot Hercege Ferenc nagy hatású regénye a „Pogányok” nyitja meg. Ez a regény a magyarok öskorában játszódik le megvra Hercege könyvben fényes nyelveztélvel. Február havában az Uj Idők értékes kivételénél és szép aján-dékkal kedveskedik olvasóinak, Valentin „Abriud” című, nagy felűmést kellett festményének szines reprodukcióját küldi meg, amely kivételénél és méreteinél fogva méltó díszet fogja képezni a magyar család szalonjában. Negyedévre 2 korona.

— *Magyar lányok.* Megjelent a Magyar Lányok hetedik évfolyamának első száma. Mindjárt az első számból kifűnik; hogy kifűzött czélját, magyar leányoknak érdekes, hasznos, kedves s tanulságos újságot adni a kezébe, lelkiismeretesen bevállja. — Erre nézve különbben késő garancia, a szerkesztő T. Tutsek Anna munkássága, a ki nagy gondnal és izléssel meg szerkesztett lapot ad hétről-hétre olvasóinak. A ki ezt a lapot olvassa, rossz kis lány nem lehet. Az új évfolyamot Benedek Elek gyönyörű regényével, „Ügöni Margit”-al nyitja meg. Egy szerény német lelkű lány beszél el ilt az ölete történetét egyszerűen és meghatóan. A többi rovat is változatosnak és kedvesnek ígérkezik, csak ugy mint azelőtt volt. Vers, elbeszélés, ösmerteltesztök cikkek találkozik minden számban. Azonkivűl egy rendkivűl tanulságos és mulattató fordított regények a közlését is megkezdí. Igen érdekes a Magyar Lányok pályázata is. A pályázat tárgya a Kövekező: írja meg mindenki saját feljegése szerint mi volt a legnagyobb öröme és a legnagyobb bánata. A czelja e pályázatnak az, hogy rászoktassa megajnlisa a magyar lányokat a helyes és ügyes levélírásra. Előfizetési ár negyedévre 3 korona.

— *Egeteltő asszonyssiv* cím alatt négy-kötetes regényt ír Jókai Mór, a koszorús költő, akinek ez a legújabb regénye költői szépségű leírások, érdeklésítő hely-zetek és mesteri me-eszövés tekintetében vetékedik Jókai legnépszerűbb, legreme-kőbb régi regényeivel. Így írja ezt a Pest-i Hirlap, mely karácsonyi számában kez-de meg a hatalmas mű közlését. Érdekes tudni, hogy Jókai e legújabb történelmi regényének tárgya egy előkelő magyar nemzeti családnak — a Baranyi-családnak — a tragédiája, mely család közel másfél századon át nagy szerepet játszott Debreczenben s így az illusztris regény-írónak bő alkalma nyílik a mult század-beli Debrecen rajzolni és jellemezni. A regény alakjai mind az a történelem által följegyzett tényezők a közéletben, akiknek küzdelme egy érdekeskorszakot ismeret meg Magyarországon, a Rákóczy-szabadságharoból és az azt követő idők-ből. Aki újvájtá kezdve előfizet a Pesti Hirlapra, külön lenyomatban kapja meg Jókai regényének addig megjelent részét.

— *A vállalkosok Lapja* és annak német kiadása a Der Baunternehmer und Lieferant című, Budapesten megjelű szaklapunk XXII. évfolyamukba léptek. E hosszú mult már maga is bizonyíték arra, hogy e lapok hasznos munkát végeznek és a vállalkozási, valamint a műszaki téren működőknek nélkülözhetetlen olvasmány. Úgyesen csoportosított rovatai felöllelik mindazt, mire a vállalkozónak, mőrnőknek, építészeknek, az építő-iparosnak, gyárosnak, faterkeskedőknek és szállítónak szüksége van. Hirt ad pontosan és megbízhatóan vasut-építéskről, vízszabályozási munkákról, lapostási árterjesztési, parcellázási, városrendezési stb. mőrnöki, mánkákról, a tervezési, építkezési szállítási és minden más ipari mozgalmakról. A miniszteriumok és azok alárendelt hivatalai, a vármegyék, városi, községi hatóságok, a m. kir. államvasutak és más vasuti és részvény-társaságok igazgatóságai ilt teszik közzé építési, szállítási, el és béreadási hirdeléseiket, Mőrnöki, építési, építészvetői, palléri, rak-tárnoki, ácsmesteri, pályafelügyelői is minden műszaki térre tartozó állások felölítésére vonatkozó nyilvános pályázatok e lapokban megtalálhatók s hasznos adatokat képeznek. A lap szerkesztői: Komor Marcell építész Lakatos Lajos és Sós Izor. Előfizetési díj 1 évré 8 ft. Előfizetni lehet minden pósthivatal-nál a lap kiadóhivatalában Budapesten. IV. Váci-utca 81.

Felelős szerkesztő: **Dr. Alföldy Arpád** ügyvéd.

Kiadó-laptulajdonos: **Oblát Károly.**

HIRDETÉSEK.

Bérbeadó esetleg eladó

a Zarándok (só)-utca 105. számú, volt LUSZTIG-féle ház, mely teljesen kitarozva, ujonnan festve, tisztán és jó-kerban adatik át. Bővebb értesítést **Oblát Károly** könyvnyomda-tulajdonos ad.

HIRDETÉSEK

felvételnek

legelősebb árak mellett lapunk

kiadó-hivatalában.

12814 szám

1900. évi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A zombori kir. törvszék, mint telek-könyvi hatóság közhírre teszi, hogy Jóó Nándor végrehajtónak Steil Henrik végrehajtást szenvedő elleni 1836 kor-tökekötvetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvszék a zombori kir. jbiróság területén lévő s O-Szivaczon fekvő, az ó-szivaczi 1993 szám ltkvben foglal Steil Henrik nevé-n álló A l. 204 hr. 118 öi számú ház 442 □ öi beltelek és 825 hr. szám 586 □ öi pótkertre 635 koronában ezenel megállapított kikialtási árban az árverést elrendelte, és hogy a fenebb megjelölt ingatlan az **1901 évi márczius hó 26-ik napján délelött 10 órakor O-Szivacz köz-ségházánál megtartandó nyilvános árve-**

rešen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3 333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerinti elismervényt átszolgáltatni.

Zomborban 1901. évi decz. hó 29-én a kir. törvényszék mint telekkvi hatóság.

Radány
kir. törvénzéki bíró.

* * Legmodernabb magyar * *

éleztlap

„STYX”

Ez évben újjá szervezvo.

Kiváló tartalom, secessió illusztrációk.

Negyedévre 4 korona.

BUDAPEST,

VI. ker., Csengery-utca 69 szám.

Mutatóvány számok ingyen.

Párisi áruház Zomborban.

Van szerencsém a tiszt. közönség szíves judio ására adni, hogy a **Hirschenhauser-féle üzlethelyiséget** átvéve, azt

Párisi Divatáruház

czim alatt a mai kor igényeinek megfelelően **a legújabb és legdivatosabb úri- és női divatcikkekkel, kézmű, selyem bel- és külföldi vásznakkal berendeztem.**

A mélyen tisztelt vevőközönség kegyes pártfogásáért esedeve, vagyok
kötünő tisztelettel

Tuna Guzsáv

ZOMBOR, (Corso.)

Szöllővessző eladás.

A BERNHARDT FERENCZ
és társai-féle szöllővesszőtelepén, **B.-Bresztovátzon** minden-
nemű amerikai vadoncz és oltott

szöllővessző,

valamint oltott

gyümölcsfák

kaphatók; igen **jutányos** árért.

COGNAC

CZUBA-DUROZIER & Cia.

FRANZIA COGNACGYÁR, PROMONTECH.

Mindenütt kapható.

Vevőhelyek: RUDA ÉS BLOCHMANN Budapest-Bécs.

FONTOS MINDENKINEK!

Kiváló hazai készítmény.

Törv. védve.

DURATOR

állal a cipőtalp minden 3-4 hében egy-
szeri bekenéssel **ötször** oly tartós és víz-
áthatlan lesz. Ara 1 bádoggalaczknak
használati utasítással együtt **1 korona,**
nagyobb palaczk **2 korona.**

Pó-tán 1 kor. 20 fillér beküldése után
bérmenlve.

Kapható minden fűszerkereskedésben,
drogériákban, cipészeknél stb.

Főszékhely: **DURATORGYÁR**

Budapest, V., Lipót-körút 1/b. szám.

Kapható NEMET-PALÁNKÁN

Bornheim Manó ezégnél.

Viszontelárusítók

mindenütt keresletnek.

Huzás hónap után.

Csak **40** fillérért már
1901 Január hó **12-én**

10.000 kor.

1000, 500, stb. stb.

ÖSSZESEN 1311 NYEREMÉNY NYERHETŐ.

DIAK-OTTHON SORSJÁTÉKBAN

SORSJEGYEK MINDENÜTT KAPHATÓK.

Elismerést az érdemesnek.

Wilhelm Ferencz gyógyszerész ur Neunkirchen Hees mellett, 1897. augusztus 11-én Altonából egyebet közt a következő elismerő sorokat kapta:

Ide-oda 70 éves vagyok és 10 év óta izületi rheumatizmusban — alamtanf hányorzi hó-dalsomósodásban szenvedek, a eddig szerzett gyógyítást nem letem. Csak az Ön Wilhelm-féle antilarrhithische, antirheumatische Blutreinigungsthee (vertisztító tea) szobuzditott meg 3 hét alatt minden bajjaimtól teljesen.

Ugy Önnek valamint a grófnőnek, a kinek jelentését az újságban olvastam, legforróbb köszönetemet fejezem ki.

Legmelyebb tisztelettel:

Ackemann Keresztély

Hona, Hamburg mellett, Reichenstrasse 6.

Doktor Kriegl József

valódi angol

Tannochininpomádeja

megakadályozza a fej és szakáll hajának időelőtti kihullását és ösztönösi annak elősegíti annak növeését.

Egy tévely **3 korona** előleges beküldése mellett franco és díjmentesen küldelik.

Chief-Office 48, Bricton-Road, London. SW.

Az utalvány:

THYERRY A. gyógyszerész és balzsamgyára
Pregrada, Rohits-Sauerbrunn mellett.
Nagyobb rendelés után jelentékeny engedély.

Emeletes ház eladó.

Zomborban, a **Kossuth Lajos-utczában** egy emeletes ház **szabadkézből eladó.**

A ház évi jövedelme 4800 koronát tesz ki. — Közvetítők ki vannak zárva. Venni szándékozók a közelebbi adatokat és az eladási feltételeket

Dr. Czeisel Lajos József
ügyvédi irodájában

Zomborban megtudhatják.

Viktória!

hajszesz!

elismert legjobb szer a korpaképzés, fejjadsztás, hajkihullás és minden hasonló hajbetegség ellen és a sűrű hajnöveztést előmozdítja.

A hajsziure való ártalmatlanság és jó siker biztosítottak.

* Ára egy üvegnek **2 korona.** *

A valódi csakis ezen cím által rendelhető

Adlerapotheke, M. Rauscher

CIIIH (Steiermark) utánvél, vagy 2 kor. 62 fill. előleges beküldése mellett bérmentve.

Kérem a címre pontosan figyelni.

Gyomorbajosoknak!

Mindazoknak, a kiknek a gyomor megbűlése vagy túlfelfelése, hiányos, nehezen emészthető, túlságos meleg vagy hideg ételek élvezése, avagy rendetlen életmód folytán gyomorbajuk van, u. m. katarus, gyomorgörös, gyomorfüjdalom, nehéz emésztés vagy chydikarodás — nagyon kifünöz háziszser ajánlatik, melynek meglepő hatása már sok esküszendő át ki van próbálva.

Ez a Hubert Ullrich-féle Gyógyfüves bor.

E gyógyfüves bor jeles, gyógyhatásos füvekből jó borral van készítve és edz, erősíti az ember emésztési szerveit. A gyógyfüves bor eltávolítja az emésztési akadályokat és hatásosan közzrehat egészeges vér képződéséhez.

A gyógyfüves bor idején való használata a gyomorbajokat már csirájában elfojtja. Ezért nem kell késedelmezni idejekorán használni.

Jelenségek, u. m.: főfájás, büffödés, étetés, puffadás, rosszullet hányással, a melyek idült gyomorbajnál annál erősebben föllépnek, gyakran egy-két ivás, után már eltűnnek.

Székrekedés és ennek kellemeden következménye: szorulás, kolikfájdalmak szivdobogás, államlanság, vérsűfűsödés a májban, lépben ezen gyógyfüves bor által gyorsan megszüntetlennek.

A gyógyfüves bor az emészthetlenséget megszünteti s könnyű székelés által a rossz anyagokat a gyomor- és belekből eltávolítja.

Beesett, sápadt kinézet, vérszegénység, erőtlenség többnyire a rossz emésztés, hiányos vérképződés és a máj beteges állapotának következménye. Elvágyhiány, ideges kimerülés, rossz kedélyállapot, ugy mint gyakori főtájás, álmatlan éjszakák mellett az ilyen emberek lassan hervadnak.

A gyógyfüves bor az elgyengült életerőt újból fölvillanyozza.

A gyógyfüves bor lokozta az étvágyat, elősegíti az emésztést és táplálkozást, előmozdítja az anyagcsert, gyorsítja a vérképződést, lecsenésíti a fölzगतott idegeket és új életkedvet szerz. Számos elismerés és hálalrat bizonyítja azt.

Gyógyfüves bor 1 lit 50 kr. és 2 litos üvegekben kapható Zombor, Nemes-Militics, Gonopla, Keryajja, Uj-Szivecz, O-Szivecz, Bács-Bresztoviacz, Bács-Doroszló, Priglevezica-Szt.-Ivan, Apatin, Kupuzsina, Bodrogh-Monostorszeg, Bezdán, Bereg, Szantova, Sztanisics, Bajmok, Pucsér, O-Morovicza, Baja, Bács-Topolya, Kis-Hegyos, Szeghegy, Bács-Feketehegy, Kula, Uj-Vérbász, O-Vérbász, Kuczura, Torzsa, Kis-Kér, Bács-Szt.-Tamás, Dárda, Kacsfalu, Vörösmart, Bán, Baranyavár, Lócs, Mohács, Duna-Szekesó, Baaeska, Gara, Kalyvár, Bács-Madaras, Bács-Álmás, Bikity, Bács-Vaskut, Bál-Monostor, Szeremle, Baja, Szabadka, Eszék, a gyógyszerüzletekben, s valamennyi ki-ebb-nagyobb magyarországi helységben s osztrák-magyar gyógyüzletekben.

A zombori gyógyszerészek 3 és több üveg gyógyfüves bort eredeti árban Ausztria-Magyarország minden helységébe küldenek.

Óvakodjunk az utánzásoktól!

Kizárólagosan csakis **Hubert-Ullrich-féle** gyógyfüves bort kerjünk!

Gyógyfüves borom nem titok; alkatrészei: Malaga bor 450,0, borszesz 100,0, Glycerin 100,0, vörös bor 240,0, (Ebereschensaf) Nyárlanadv 150,0, megyindv 320,0, Manna 30,0, kőmenny, annanasz, Honagyökér, amerikai erőgyökér, Enciagyökér, Kalmuszgyökér, a-a 10,0. Ezen alkatrészeket keverjük!

I. osztály

TELJES

OXYGÉN

és

SZIKVIZ-GYÁR- BERENDEZÉSEK

Szifonok

Minden nagyságban. (Új modellek.)

✱ Folyékony szénsav és oxgyén. ✱

Dr. Wágner és Társai

egyesült gyárak m. b. t.

Budapest, IX., Tinódy-u. 3. (a Gizella-malom mellett.)

Fióktelep: Bécs, XVII., Schoppenhauerstr. 45.

III. osztály.

Uj hazai iparág.

Első BUDAPESTI STANIOL- és FÉMKUPAK-gyár.

II. osztály.

Fém- árú- gyár.

Legújabb szerkezetű

JÉGSZEKRÉNYEK.

Bor- és sörkimé-
rő készülék.

Pinczefelszerelési
cikkek.

Szénsavfürdő-
berendezések.

Fémlemezes
INTÉZET.

Kirakat-
berendezések.